

> Retouradres: Postbus 16275 | 2500 BG | Den Haag

Aan
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie DAF
Afdeling Ambtsberichten (08.D.)
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Datum 19 maart 2021
Betreft Terms of Reference voor algemeen ambtsbericht Democratische Republiek
Congo (DRC)

Geachte [REDACTED]

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de uitvoeringspraktijk van de IND en de DT&V bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de algemene situatie in de DRC. De informatiebehoefte ten aanzien van een land van herkomst van een asielzoeker is als volgt:

Deel 1 Politieke en veiligheidssituatie biedt informatie om een beoordeling op basis van artikel 15C van de Kwalificatierichtlijn mogelijk te maken. Het is daarbij van belang dat vooral duidelijk wordt wat de gevolgen zijn voor de veiligheidssituatie/mensenrechten. Deel 2 Identiteit, documenten en nationaliteit is bedoeld om het vaststellen van de identiteit en nationaliteit te vergemakkelijken, mede ook met het oog op eventuele terugkeer en om te kunnen beoordelen of wellicht sprake zou kunnen zijn dat iemand in aanmerking komt voor een buiten schuld vergunning. Deel 3 Mensenrechten gaat om onderwerpen die van belang zijn voor een toetsing of iemand als vluchteling wordt aangemerkt of dat er sprake is van een reëel risico op schending van artikel 3 EVRM. Deel 4 Vluchtelingen en ontheemden is vooral van belang voor de beoordeling of er sprake is van een verblijfs- of vestigingsalternatief. Deel 5 Terugkeer ziet op gerelateerde onderwerpen.

In het huidige beleid, C7/10, is neergelegd dat er voor de provincies Noord- en Zuid-Kivu sprake is van een uitzonderlijke situatie in de zin van artikel 29, eerste lid, onder b, Vw. Daarnaast geldt dat het niet mogelijk geacht wordt voor LHBT's

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16275
2500 BG Den Haag

www.ind.nl

Contactpersoon
Secretariaat

Datum
23 maart 2021

Ons kenmerk
3267529

Bijlagen
--

en vrouwen die aannemelijk gemaakt hebben dat zij te vrezen hebben voor (seksuele) geweldpleging om bescherming te krijgen van de autoriteiten of internationale organisaties. Daarnaast gelden er beperkingen voor het tegenwerpen van een binnenlands beschermingsalternatief. Zo wordt geen binnenlands beschermingsalternatief tegengeworpen aan vreemdelingen die aannemelijk gemaakt heeft gegronde vrees voor vervolging dan wel ernstige schade te hebben op basis van omstandigheden die betrekking hebben op hen als persoon. Vestigingsalternatief Kinshasa kan worden tegengeworpen aan vreemdelingen die afkomstig zijn uit het gebied waar sprake is van een uitzonderlijke situatie, en de vrees van de vreemdeling niet gebaseerd is op omstandigheden die betrekking hebben op de persoon zelf.

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van relevante, reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over de DRC.

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
23 maart 2021

Ons kenmerk
3267529

1. Politieke en veiligheidssituatie

1.1. Veiligheidssituatie

- 1.1.1. Kunt u een update geven van de situatie met betrekking tot veiligheid in de verschillende regio's/provincies van DRC? Wilt u hierbij met name aandacht besteden aan de situatie in Noord- en Zuid-Kivu, de Kasai's, Haut- en Bas-Uélé, Tanganyaka, Haut-Katanga, Ituri en Kinshasa? Graag met name aandacht voor de vraag of geweld in een hele regio of provincie voorkomt en zo ja, of dit overal in even ernstige mate voorkomt. Was er sprake van wijdverbreide incidenten of vonden deze in een bepaalde regio/stad geconcentreerd plaats? Als er sprake is van een verbetering van de situatie t.a.v. veiligheid kunt u dan aangeven of het lijkt te gaan om een duurzame verbetering of, naar verwachting, een tijdelijke afname van geweld.
- 1.1.2. Welke groeperingen/ facties/ personen/ commandanten zijn daarbij betrokken c.q. verantwoordelijk voor het geweld? Om wat voor soort geweld gaat het?
- 1.1.3. Wie beschikt effectief over de macht/ heeft de controle in de diverse steden/regio's/provincies?
- 1.1.4. Vindt er gedwongen rekrutering/ronseling plaats door het leger en/of de milities? Zo ja, door wie, waar en op welke schaal? Wie zijn hiervan het slachtoffer (vrouwen, kinderen, bepaalde bevolkingsgroepen, et cetera)?
- 1.1.5. Wat is de mate van bescherming van burgers in verschillende gebieden/provincies door autoriteiten dan wel andere actoren?
- 1.1.6. Zijn er bepaalde (sociale) groepen die van bescherming uitgesloten zijn/aan wie voorwaarden zijn opgelegd om bescherming te genieten?
- 1.1.7. Zijn er interne reisbeperkingen? Zo ja, in welke gebieden, door wie worden die opgelegd?
- 1.1.8. Hoe is de huidige situatie met betrekking tot ebola? Heeft dit gevolgen voor de algemene (veiligheids)situatie in het land? En voor de reismogelijkheden?

1.2. Politiek(e)(-bestuurlijke) ontwikkelingen

- 1.2.1. Kunt u een beknopte beschrijving geven van de belangrijkste politieke ontwikkelingen inde DRC sinds het vorige algemeen ambtsbericht en de informatie uit het ambtsbericht actualiseren? Zijn er spanningen onder het bewind van president Tshisekedi? Zo ja, hoe uiten deze zich?
- 1.2.2. Wat is de huidige situatie omtrent voormalig president Kabila? Heeft hij nog een politieke functie en/of politieke macht? En zijn aanhangers, wat is hun huidige situatie?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
23 maart 2021

Ons kenmerk
3267529

2. Identiteit, nationaliteit en documenten

2.1. Identificatieplicht en identificerende documenten

- 2.1.1. Kunt u een update geven van de informatie over dit onderwerp.
- 2.1.2. Is er al een nieuwe identiteitskaart beschikbaar of dient de kiezerspas nog als ID-bewijs? Als er nog geen officieel ID-kaart wordt afgegeven, is er enig zicht op wanneer dit wel gaat gebeuren?
- 2.1.3. Kan/mag een buitenlander ('niet Congolees' bewoner) een kiezerskaart verkrijgen? Zo ja, wat zijn de voorwaarden?
- 2.1.4. Welke (bron)document(en) wordt vereist voor de afgifte van een kiezerskaart?
- 2.1.5. Mag een kiezerskaart gebruikt worden als brondocument voor een aanvraag voor een paspoort/identiteitskaart?
- 2.1.6. Heeft de CENI (*Commission Électorale Nationale Indépendante*) een nationale database met informatie over de uitgifte van de kiezerskaart? Is deze openbaar?

3. Mensenrechten

3.1. Positie van specifieke groepen

- 3.1.1. Etnische groepen
Kunt u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot de positie van etnische minderheden actualiseren en daarbij speciale aandacht besteden aan de positie van Tutsi's en de Banyamulenge?
- 3.1.2. Religieuze groepen
 - 3.1.2.1. Zijn er religieuze groepen/groeperingen in de DRC die problemen kennen dan wel verboden zijn?
 - 3.1.2.2. Wat is de huidige situatie met betrekking tot de Bundu dia Kongo?
- 3.1.3. Dienstplichtweigeraars en deserteurs
Ik verzoek u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot de dienstplichtweigeraars en deserteurs te actualiseren.
 - 3.1.3.1. Welke documenten worden aan militairen verstrekt?
- 3.1.4. Leden van oppositiepartijen / politieke activisten
Ik verzoek u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot de positie van oppositiepartijen / politieke activisten te actualiseren.
- 3.1.5. LHBT'ers
Kunt u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot de positie van LHBT'ers actualiseren? Ik verzoek u daarbij zoveel mogelijk onderscheid te maken tussen de verschillende subcategorieën en daarbij ook in te gaan op regionale verschillen.
 - 3.1.5.1. Zijn er over de verslagperiode gevallen bekend van LHBT'ers die zijn veroordeeld o.g.v. homoseksuele handelingen?

- 3.1.5.2. Kan worden aangegeven welke beschermingsmogelijkheden er bestaan voor LHBT'ers?
- 3.1.5.3. In het AAB 2019 staat dat homoseksualiteit in de DRC niet wordt geaccepteerd, maar wel wordt getolereerd. Welke gevolgen heeft dit voor het uitkomen voor een LHBT-gerichtheid?
- 3.1.6. Vrouwen
- Kunt u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot de positie van vrouwen actualiseren, met daarbij bijzonder aandacht voor de volgende vragen:
- 3.1.6.1. Kan worden aangegeven welke beschermingsmogelijkheden er bestaan voor vrouwen die te maken hebben met (seksuele, huiselijke) geweldpleging? Welke (straf-)wettelijke bepalingen bestaan er ter bescherming van slachtoffers van geweldpleging? Is bekend hoeveel aangiftes van geweldpleging daadwerkelijk leiden tot vervolging van de dader?
- 3.1.6.2. Zijn er opvangmogelijkheden voor vrouwen die te vrezen hebben (seksueel, huiselijk) geweld ontvluchten? Kan meer informatie worden gegeven over deze opvangmogelijkheden (opvang geboden door wie?), welk soort hulp wordt geboden en in hoeverre maakt deze dat een vrouw zich daadwerkelijk weet te onttrekken aan de geweldpleging?
- 3.1.6.3. Bestaat voor vrouwen de mogelijkheid om aangifte te doen van en bescherming te vinden tegen (seksueel) geweld door derden of door overheidsfunctionarissen?
- 3.1.6.3.1. Zo ja, wordt deze mogelijkheid in het algemeen in de praktijk ook geboden?
- 3.1.6.3.2. Worden daders (waaronder dus ook militairen) van dergelijk geweld actief strafrechtelijk vervolgd?
- 3.1.6.4. In het AAB 2019 staat dat er in Noord-Kivu een speciale politie-eenheid bestaat voor vrouwen en kinderen (*Police pour la protection des enfants et des femmes*). Kan er meer informatie worden gegeven over (de bereikbaarheid, het functioneren) van deze politie-eenheid en welke resultaten zij boeken?
- 3.1.6.5. Kennen andere delen van de DRC ook een speciale eenheid voor vrouwen en kinderen/slachtoffers van huiselijk geweld? Zo ja, kan hier meer informatie over worden gegeven (m.n. ten aanzien van de bereikbaarheid, het functioneren, de effectiviteit)?
- 3.1.6.6. In hoeverre is het mogelijk voor een alleenstaande vrouw/weduwe om zich staande te houden in de DRC? Maakt het hierbij nog uit of de alleenstaande vrouw/weduwe woonachtig is in stedelijk of landelijk gebied?
- 3.1.6.7. In het AAB 2019 staat dat het geregeld voorkomt dat vrouwen na het overlijden van de echtgenoot worden beschuldigd van hekserij, worden mishandeld, of worden weggejaagd al dan niet met de kinderen. Kunt u meer informatie geven over onder welke omstandigheden/op welke schaal dit precies gebeurt? In hoeverre is het herkomstgebied/etniciteit/religieuze achtergrond van invloed op de behandeling die weduwen van de zijde van de schoonfamilie ondervinden? In hoeverre kan de weduwe in zo'n geval terecht bij haar eigen familie voor bescherming? In hoeverre kan de weduwe in zo'n geval terecht bij de autoriteiten voor bescherming?
- 3.1.6.8. Wat zijn de gevolgen van een beschuldiging van hekserij voor de betreffende vrouw?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
23 maart 2021

Ons kenmerk
3267529

3.1.7. (Alleenstaande) minderjarigen

Ik verzoek u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot de (alleenstaande) minderjarigen te actualiseren, met daarbij bijzonder aandacht voor de volgende vragen:

- 3.1.7.1. Door wie en waar worden minderjarigen die niet langer opvang hebben bij de ouders (bijvoorbeeld omdat deze zijn overleden) normaal gesproken opgevangen?
 - 3.1.7.1.1. Zijn opvangtehuizen voor minderjarigen aanwezig? Zo ja, welke?
 - 3.1.7.1.2. Voor welke minderjarigen zijn deze opvangtehuizen bestemd?
 - 3.1.7.1.3. Zijn er in het algemeen voldoende plaatsen beschikbaar?
 - 3.1.7.1.4. Indien er opvangtehuizen zijn, kunt u dan informatie geven over voorzieningen als het kunnen volgen van onderwijs, de kwaliteit van de medische zorg, de kwaliteit van het eten, de beschikbaarheid van nachtopvang, de kleding en de beschikbaarheid van sanitaire voorzieningen; dit alles naar lokale maatstaven.
 - 3.1.7.1.5. Hoe aannemelijk is het – gegeven de sociale structuur van de samenleving – dat een minderjarige geen opvang bij één van deze personen en/of instellingen heeft?
 - 3.1.7.1.6. Hoe is het toezicht op opvanghuizen geregeld?
 - 3.1.7.1.7. Zijn er overheidsinstellingen belast met de opvang van alleenstaande minderjarigen in het algemeen en opvang van repatrianten in het bijzonder?
 - 3.1.7.1.8. Welke ngo's zijn actief in de opvang van alleenstaande minderjarigen en waaruit bestaan hun activiteiten?

3.2. *Naleving en schendingen*

Kunt u een beschrijving geven van de belangrijkste ontwikkelingen in de DRC sinds het vorige algemeen ambtsbericht en de informatie uit het ambtsbericht actualiseren met betrekking tot de hieronder genoemde onderwerpen?

3.2.1. Vrijheid van meningsuiting

3.2.1.1. Mensenrechtenactivisten

- 3.2.1.1.1. In AAB 2019 staat dat mensenrechtenverdedigers die zich kritisch uitlieten over de autoriteiten of die aandacht vroegen voor bepaalde misstanden geregeld werden bedreigd. Hoe is die situatie inmiddels? Betreft het een specifieke groep mensenrechtenverdedigers die problemen ondervindt?

3.2.1.2. Journalistiek/persvrijheid

- 3.2.1.2.1. Kan een update worden gegeven over de positie van journalisten? In hoeverre kunnen zij vrijelijk hun werk doen? Indien journalisten problemen ondervinden, welk soort problemen en op grond waarvan precies? Welke beschermingsmogelijkheden bestaan er voor hen?

3.2.1.3. Demonstraties

- 3.2.1.3.1. Kan er een update gegeven worden over eventuele demonstraties die er zijn geweest sinds het vorig AAB? Zijn

deze vreedzaam verlopen? Zo niet, wat waren de gevolgen?

3.2.1.3.2. In het AAB 2019 meldt u op pagina 86 dat het wetsvoorstel om de toepassing van de vrijheid van demonstratie in lijn te brengen met de grondwet en het internationale recht, welk in december 2015 was aangenomen door het parlement, nog niet van kracht was. Is de wet al van kracht geworden? Zo ja, wat houdt de wet precies in?

3.2.1.4. Proberen de autoriteiten de inhoud van facebook-, en twitterpagina's en internetdiscussiegroepen in de gaten te houden en zo ja, op welke wijze?

3.2.1.5. Zijn er gevallen bekend van personen die zijn veroordeeld op basis van de inhoud van hun weblog, facebook- of twitterpagina? Zo ja, op basis van welk(e) artikel(en) van welke wet(ten)?

3.2.1.6. In hoeverre bestaat er in zijn algemeenheid ruimte voor kritische uitlatingen jegens de overheid/oppositionele geluiden? Zijn er berichten van personen die strafrechtelijk zijn vervolgd omdat zij de oppositie steunen?

3.2.2. Vrijheid van vereniging en vergadering

Ik verzoek u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot de vrijheid van vereniging en vergadering te actualiseren.

3.2.3. Vrijheid van godsdienst en levensovertuiging

Ik verzoek u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging te actualiseren.

3.3. Toezicht en rechtsbescherming

3.3.1. Welke mogelijkheden bestaan er om aangifte bij de politie te doen van een misdrijf?

3.3.1.1. Vindt de aangifte mondeling en/of schriftelijk plaats?

3.3.1.2. Worden aangiftes in behandeling genomen?

3.3.1.2.1. Van welke factoren hangt dit af?

3.3.1.3. Worden aangiften doorgaans voldoende voortvarend behandeld?

3.3.1.3.1. Van welke factoren hangt dit af?

3.3.1.4. Krijgt men doorgaans een schriftelijke bevestiging van de aangifte?

3.3.1.5. Welke mogelijkheden bestaan er om bescherming te zoeken bij andere (hogere) autoriteiten indien de politie in gebreke blijft?

3.3.1.6. Heeft het in de praktijk zin bescherming te zoeken bij deze instanties?

3.3.1.6.1. Van welke factoren hangt dit af?

3.3.1.7. In hoeverre kunnen ngo's of internationale organisaties bij het verkrijgen van bescherming behulpzaam zijn?

3.3.2. Rechtsgang

3.3.2.1. Heeft een verdachte toegang tot een advocaat? Zo ja, hoe is dit vormgegeven?

3.3.2.2. Arrestaties, bewaring en detenties

Ik verzoek u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot dit onderwerp te actualiseren.

3.3.2.3. Doodstraf

3.3.2.3.1. Hoe vaak en voor welke delicten wordt de doodstraf opgelegd?

3.3.2.3.2. Worden er ook executies uitgevoerd?

3.3.2.3.3. Is er een mogelijkheid van gratie? Zo ja, wordt gratie verleend?

3.3.3. Mishandeling en foltering

3.3.3.1. Worden er daders/verdachten in het algemeen vervolgd en bestraft voor handelingen als marteling, ernstige mishandeling en verkrachting? Zo niet, wat is de reden voor het feit dat de overheid hen voor deze feiten niet vervolgt en/of bestraft? Bij daders/verdachten gaat het om overheidsfunctionarissen of om personen die behoren tot een groepering die de facto de overheid vormt in een bepaald gebied; dus niet om private personen.

3.3.4. Verdwijningen en ontvoeringen

Ik verzoek u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot dit onderwerp te actualiseren.

3.3.5. Buitengerechtelijke executies en moorden

Ik verzoek u de informatie uit het vorige ambtsbericht met betrekking tot buitengerechtelijke executies en moorden te actualiseren.

4. Vluchtelingen en ontheemden

Ik verzoek u ten aanzien van het gebruik van de term vluchteling rekening te houden met het onderscheid in het dagelijks taalgebruik en het juridische begrip vluchteling.

4.1. Kunt u een feitelijke beschrijving geven van de ontheemden- en/of vluchtelingenstroom in en uit het land van herkomst?

4.2. Zijn er gebieden in de DRC waar binnenlandse ontheemden worden opgevangen? Zo ja, wat is de feitelijke situatie in deze gebieden?

4.3. Tegen welke belemmeringen kan iemand van buiten Kinshasa aanlopen indien hij zich wil vestigen in Kinshasa? In hoeverre is een vestigingsmogelijkheid afhankelijk van de aanwezigheid van een (sociaal) netwerk? In hoeverre wordt een vestigingsmogelijkheid in Kinshasa beïnvloed door etniciteit, taal, religieuze afkomst?

5. Terugkeer

Ik verzoek u de informatie met betrekking tot terugkeer te actualiseren.

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Team Onderzoek en Expertise Land en Taal.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Namens deze,

[Redacted signature]

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
23 maart 2021

Ons kenmerk
3267529